

Infoblad 8.11

EIKENPROCESSIERUPS

Op dit infoblad vind je informatie over de volgende onderwerpen:

- [Wat is de Eikenprocessierups](#)
- [Wat veroorzaakt de overlast?](#)
- [De klachten](#)
- [Wat moet je doen bij klachten](#)
- [Wat moet je doen tegen de rupsen](#)
- [Meer informatie](#)

Tussen half mei en eind juni kunnen Eikenprocessierupsen voor overlast zorgen in natuurgebieden in Nederland. Ook beheerders van Scoutingkampeerterrinen kunnen met overlast door deze rupsen te maken krijgen. De rupsen hebben brandharen die voor allerlei klachten kunnen zorgen. Ook nadat de rupsen verpopt zijn tot vlinder kunnen de haren, die in de nesten achterblijven, voor overlast zorgen.

Wat is de Eikenprocessierups

De Eikenprocessierups is de larve van de nachtvlinder. De vlinder legt in september haar eieren in de toppen van eikenbomen. Na de winter komen de eitjes rond april/mei uit. De rupsen vervellen eerst een aantal keer voordat ze brandharen krijgen. In juli verpoppen de rupsen tot een onopvallende nachtvlinder en begin september zetten de vrouwtjes hun eitjes weer af. De rupsen leven bij elkaar in groepen en maken in eikenbomen grote nesten. 's Nachts gaan de rupsen in processie op zoek naar voedsel. Dit is vaak goed zichtbaar doordat de eikenbomen kaalgevreten zijn. De Eikenprocessierups komt met name voor in Limburg, Brabant en het zuiden van Gelderland. De laatste jaren rukt het diertje echter steeds verder op naar het noorden.

Wat veroorzaakt de overlast

De brandharen van de rups, die ze krijgen na hun laatste vervelling, veroorzaken de overlast. De klachten variëren van pijnlijke jeuk en huiduitslag tot irritatie aan de ogen of aan de luchtwegen. De haren blijven ook achter in de nesten van de rupsen, dus zelfs na het verpoppen van de rupsen kunnen de haren voor overlast zorgen. Door het aanraken van de rupsen en de nesten, maar ook door bijvoorbeeld de wind, kunnen mensen in contact komen met de brandharen. De haren kunnen tot zes jaar last veroorzaken. Op plaatsen waar in eerder jaren processierupsen zaten, kunnen mensen dus nog last krijgen van de brandharen.

De klachten

De brandharen kunnen voor verschillende soorten klachten zorgen. Niet iedereen is even gevoelig voor de rupsen. Als je vaker met de brandharen in contact komt, kun je steeds sterkere reacties krijgen.

huidklachten

Binnen acht uur kan er een pijnlijke rode huiduitslag ontstaan met hevige jeuk. De uitslag kan variëren van bultje en pukkeltjes tot met vocht gevulde blaasjes die kunnen gaan ontsteken. De huidreactie kan zichtbaar worden op de onbedekte huid (onderarmen, onderbenen, nek en gezicht) maar ook op andere delen van het lichaam. Door zweet, krabben en/of wrijven kunnen de brandharen zich gemakkelijk verspreiden naar andere delen van het lichaam. Langdurig contact kan ook optreden doordat haartjes in de kleding terecht zijn gekomen.

oogklachten

Als brandharen in de ogen terechtkomen, kunnen zij binnen één tot vier uur een heftige reactie geven van het oogbindvlies en/of het hoornvlies met zwelling, roodheid en jeuk en in sommige gevallen met ontstekingen. Indien de brandharen blijven zitten, zullen de klachten blijven bestaan. Om erger te voorkomen kan specialistische hulp (bijvoorbeeld van de oogarts) noodzakelijk zijn.

klachten van de bovenste luchtwegen

Na inademing kunnen de brandharen ook irritatie of ontsteking geven van het slijmvlies van de bovenste luchtwegen (neus, keel en bovenste gedeelte van de luchtpijp). De klachten lijken in eerste instantie op een neusverkoudheid. Tevens kunnen mensen ook klagen over pijn in de keel en eventueel slikstoornissen. In sommige gevallen kan er sprake zijn van kortademigheid.

algemene klachten

Er kunnen zich ook algemene klachten voordoen, zoals braken, duizeligheid, koorts, algehele malaise.

Wat moet je doen bij klachten

Over het algemeen verdwijnen de klachten vanzelf binnen enige dagen tot weken. Probeer niet te krabben of te wrijven. Was de huid goed met water. Aangedane ogen kun je met water uitspoelen. Eventueel kun je, kort na contact met de brandharen, overtollige brandharen verwijderen door de huid met plakband te strippen.

Bij lichte symptomen zijn verder geen medicijnen nodig. Bij hevige jeuk kunnen anti-jeuk middelen verlichting geven, zoals zalf of crème op basis van kamfer of menthol. Deze middelen zijn verkrijgbaar bij apotheek of drogist. Bij aanhoudend ernstige klachten kun je beter contact opnemen met de huisarts.

Wat kun je doen tegen de rupsen

Er zijn nog niet echt goede bestrijdingsmiddelen tegen de rupsen. In eerste instantie is het goed om bomen met nesten af te zetten, zodat gasten er niet te dicht bij in de buurt kunnen komen. Hierdoor wordt de kans op contact met de brandharen verkleind. Op plaatsen waar veel ongemak is, probeert men op een zo milieuvriendelijke wijze de plaag te bestrijden. Een van de methoden hierbij is het opzuigen van nesten. Er wordt ook met chemische middelen ingegrepen. Met een spuitkanon worden op droge, windstille dagen de eikenbomen besproeid.

Heb je op je terrein nesten van de eikenprocessierups, dan kun je het beste contact opnemen met je gemeente om met hen te overleggen wat mogelijk is.

Meer informatie

Bureau Medische Milieukunde GGD Brabant/Zeeland
GGD
Gemeente

tel. 076-5282238
www.ggd.nl
www.overheid.nl

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.